

Die Fons
post Pascha
anno 1308.

Et idem super codem Baronibus sub hac forma, sub hac forma
Duci Burgundiæ.

PHILIPPVS Dei gratia Francorum Rex dilecto ac fidei nostro Duci Burgundia, salutem &
dilectionem, mandamus vobis sub fidelitate qua nobis tenemini, distillius iniungenies, quatenus ordinationes & defensas super monete nostris, & earum cursu pro necessitate ac communi utilitate regni nostri nudius à nobis editas, iuxta tenorem aliarum literarum nostrarum super hoc consuetarum, quas vobis cum presentibus mittimus, diligenter exequentes, facias easdem per nostros districtus teneri, seruari & firmiter adimpleri: taliter circa hoc vos habentes, quod ob vestram diligentiam curiosam votivo feliciter effectum manci permanente. Datum Parisiis die Iouis post Pascha, anno Domini millesimo trecentesimo octauo.

Extractum est à Cartula generali priuilegiorum seu franchisiarum Religiosis, Abbatii, & Conuentui sancti Dionysij in Francia concessorum, specialiter de usurariis & falsis monetariis: cuius tenor sequitur.

Extrait du Livre entre deux aix, fol. 15. verso.

DE C R E V I M V S quoque, ut si quislibet liberos, vel seruos hospites vel aduersari eiusdem persona, sexus, vel ordinis infra Castrum, vel Burgum sancti Dionysij, vel infra terminos ab antecessoribus nostris constitutos manentes contigerit esse usurarios, sub iurisdictione sunt Abbatii & monachorum eius, à nullo redimendi seu puniendi, vel aliquam iniuriam cogendi nisi ab ipsis.

Concessimus quoque eidem Ecclesia quod si aliquis fuerit false moneta compositor, sive falsi auri vel argenti compositor, invenient vel potior, infra eosdem terminos repertus in foris, in etiam vel redemptionem ipsorum, non quisquam ponat manum prater Abbatem & institutum eius.

Aujourd'huy troisième iour de Juin l'an 1513. par Frere Jean de saint Benoist, Maistre des Charitez de l'Eglise & Abbaye de saint Denys en France, & Maistre Pierre Burreau, l'un des Receveurs dudit saint Denys, a été apporté en la Chambre des Monnoyes l'Extrait cy-dessus transcript, ainsi qu'il est contenu es titres des Chartes données ausdits Abbé & Religieux de saint Denys. Au Palais à Paris, l'an mil trois cens vnze.

Ordinatio super facto monetarum.

Extrait du Thresor des Chartes, du Registre coté 8.

ATQVS ceulz qui ces presentes lettres verront, Guillaume de Hangest Garde de la Preuosté de Paris, Salut. Nous faisons à seauoir, que nous auons tenués, veués & leués, & diligemment regardées mot à mot vne lettre contenant la forme qui s'ensuit: In nomine sancta & individua Trinitatis, Amen. LVNOVICVS Dei gratia Francorum Rex. Nouerint uniuersi presentes pariter & futuri, quod cum esset contenatio inter operarios Monetae Parisiensis ex una parte, & Magistros eiusdem Monetae ex altera, super usus monetae Parisiensis, tandem de assensu & mandato nostro in arbitrios compromiserunt, videlicet M. Adam Hermant, & Petrum Tanciam & Marcellum praepositum eiusdem monetae, & Hellonimum Furcrud, & insuper M. Guidonem Autiss. ciues Parisenses, qui secundum legitimam inquisitionem, quam super hoc fecerunt, dixerunt: Talis est usus Monetae Parisiensis, plumbum debet ponderare sexdecim marchas & dimidium, & de hoc plumbio debent habere operarij septem solidos pro operacio inter carbones & omnia alia, & de eodem plumbio debent operarij facere duas marchas, & scilicet, hoc modo quod si frerconem ultra duas marchas fecerint, nihil de hoc admittent. Si autem plus duabus marchis & frercone fecerint, ipsi admittent de superfluo duarum marcharum, & in frercone plus fecerint ipsi admittent de debili natura denarium, & de forti obolum, & tam fortes quam debiles debent esse transcurrentes à tredecim & obolo inferius & superius. Sciendum est autem quod imprimis operarij tenentur venire coram Magistris iuraturi, quod in argento nullum ponent uniamentum, nec polluent denarium ullo modo: et si aliquis deprehensus fuerit in aliquem pollutionem pulueris aut cineris, per sacramentum Magistro Moneta, & duc-